

Полученные результаты могут быть использованы для разработки комплексной модели реализации Initial Public Offering отечественных предприятий-эмитентов.

Ключевые слова: публичное размещение акций; предприятия-эмитенты; публичное предложение; Initial Public Offering, фактор влияния.

Sokolov M.V. Systemization of factors affecting the access of Ukrainian companies on the market Initial Public Offering

In the article the factors affecting the access of Ukrainian companies on the market IPO. Internal factors include the objectives of the company during the IPO and its available resources and technology, causing the possibility of effective public offering. External factors include the condition of the securities market and characteristics of the exchanges on which you plan to conduct IPO, the investment climate in Ukraine.

Obtained results could be applied for the native issuing enterprises Initial Public Offering complex realization model elaboration.

Keywords: public stock floatation, issuing enterprises; Public Offering; Initial Public Offering, influencing factor.

УДК 336.1

Доц. Н.Я. Сокровольська, канд. екон. наук –

Буковинський державний фінансово-економічний університет, м. Чернівці

БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Розглянуто питання використання бюджетної політики як інструменту впливу на інноваційно-інвестиційний розвиток економіки України. Проаналізовано обсяг капітальних інвестицій за основними джерелами фінансування. Сформовано основні принципи удосконалення бюджетної політики в напрямі інноваційно-інвестиційного розвитку економіки держави.

Ключові слова: бюджетна політика, інноваційно-інвестиційний розвиток, місцевий бюджет, державний бюджет, капітальні інвестиції, контролінг.

Постановка проблеми. У сучасних соціально-економічних системах бюджетна політика постає дієвим важелем оптимізації розвитку. Рівень соціально-економічного розвитку країни, фінансові можливості держави, добробут громадян, безперечно, залежать від якості розробки та ефективної реалізації бюджетної політики держави. Як складова частина фінансової політики держави, бюджетна політика – головний стимул соціально-економічних процесів у суспільстві й повинна реалізовуватися і формуватися на наукових засадах, відповідати національним інтересам та соціально-економічній стратегії держави.

Післякризовий період у розвитку економіки України тільки примножив значущість бюджетної політики, як важеля інноваційно-інвестиційного розвитку, оскільки стан економічного розвитку держави не покращується, дефіцитність бюджету, інфляційні процеси в економіці посилюються, державний борг систематично зростає. Тому виникає об'єктивна потреба у розробленні нових концептуальних засад і механізмів реалізації бюджетної політики, що зрештою дасть змогу перетворити її на дієвий інструмент соціально-економічного розвитку держави.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Проблеми формування інноваційно-інвестиційної бюджетної політики в Україні та її впливу на економічний розвиток території активно вивчали такі науковці-економісти: О.В. Ве-

личко, Т.Г. Затонацька, Б.А. Карпінський, О.А. Кириченко, І.О. Луніна, О.В. Михайловська, О.Д. Рожко, Л.К. Сергієнко, А.В. Ставицький, І.Я. Чугунов [1-14]. Але, незважаючи на попередні дослідження, питання щодо стану впливу бюджетної політики на інноваційно-інвестиційний розвиток економіки держави залишається відкритим для нових дискусій та розробок.

Постановка завдання. Аналіз та оцінка наявних підходів щодо реалізації бюджетної політики в Україні дало змогу визначити окремі проблемні аспекти, які потребують додаткового вивчення. Наголосимо, що основа бюджетної політики полягає в розробленні напрямків використання бюджетних коштів відповідно до засад соціально-економічного розвитку держави. Практична реалізація бюджетної політики полягає у сукупності заходів стратегічного та тактичного характеру, які здійснює держава через бюджетну систему. Подальша розроблення теоретичних засад інноваційно-інвестиційного управління бюджетною політикою шляхом обґрунтування її ролі в економічному зростанні, визначення завдань інноваційно-інвестиційного спрямування бюджетної політики є актуальним завданням державного управління. З огляду на це, завданням нашого дослідження стала систематизація принципів інноваційно-інвестиційного управління бюджетною політикою, які створюють теоретичне підґрунтя для ефективного управління бюджетними ресурсами, зосередження їх на найбільш економічно значимих напрямках територіального розвитку.

Виклад основного матеріалу. Однією з найважливіших складових економічної політики держави є бюджетна політика, яка по суті повинна впливати на курс розвитку країни, відобразити інтереси держави та забезпечувати реалізацію її функцій, що потребують бюджетних коштів. Ефективне використання інструментів бюджетної політики надасть змогу забезпечити досягнення пріоритетних завдань економічного розвитку, зокрема створити сприятливі умови для інвестування і стимулювання інвестиційних процесів, забезпечити технологічне оновлення на інноваційній основі, полегшити процеси оновлення і модернізації економіки після фінансово-економічної кризи.

Державний бюджет виступає, з одного боку, каталізатором економічної "погоди" в країні, з іншої – ефективним засобом реалізації соціально-економічної політики держави. Виконуючи роль казни, державний бюджет акумулює та перерозподіляє значну частину національного доходу.

На жаль, в Україні методами бюджетного регулювання як засобу стимулювання інвестиційної активності не приділяють достатньої уваги. Для наочності проаналізуємо дані щодо обсягу інвестицій в основний капітал за джерелами фінансування з 2002 р. по 2012 р. (табл.).

Так, у 2012 р. обсяг капітальних інвестицій в основний капітал за рахунок коштів державного бюджету становив 16,5309 млрд грн, що становить лише 6,27 % від загального обсягу капітальних інвестицій (порівняно з 2011 р., ця частка зменшилась на 0,81 % або на 1,8637 млрд грн). Протягом 2009 р. обсяг інвестицій в основний капітал за рахунок коштів державного бюджету становив 6,687 млрд грн, а частка цього джерела в структурі інвестицій становила 4,4 %, тобто зменшившись на 0,6 відсоткових пункти протягом року. Варто зазначити, що частка інвестицій за рахунок коштів державного бюджету у 2009 р., у структурі всіх інвестицій за досліджуваний період є найнижчою.

Табл. Основні джерела фінансування інвестицій в основний капітал в Україні за 2002-2012 рр., млн грн

Інвестиції в основний капітал	Усього	Коштів державного бюджету	Коштів місцевого бюджету	Власних коштів підприємств та організацій	Кредити банків та інших позик	Кошти іноземних інвесторів	Інші джерела фінансування
2002	3717,00	1863,00	1365,00	24470,00	1985,00	2068,000	3854,00
	100,00	50	3,70	65,80	5,30	5,60	10,40
2003	51011,00	3570,00	2095,00	31306,00	4196,00	2807,00	5215,00
	100,00	7,00	4,11	61,37	8,23	5,50	10,22
2004	75714,00	7945,00	3544,00	46685,00	5735,00	2695,00	6533,00
	100,00	10,49	4,68	61,66	7,57	3,56	8,63
2005	93096,00	5077,00	3915,00	53424,00	13740,00	4688,00	9161,00
	100,00	5,45	4,21	57,39	14,76	5,04	9,84
2006	125254,00	6846,00	5446,00	72337,00	19406,00	4583,00	4507,00
	100,00	5,47	4,35	57,75	15,49	3,66	3,60
2007	188486,00	10458,00	7324,00	106520,00	31182,00	6600,00	7914,00
	100,00	5,55	3,89	56,51	16,54	3,50	4,20
2008	233081,00	11576,00	9918,00	132138,00	40451,00	7591,00	10323,00
	100,00	4,97	4,26	56,69	17,35	3,26	4,43
2009	151777,00	6687,00	4161,00	96019,00	21581,00	6859,00	6176,00
	100,00	4,41	2,74	63,26	14,22	4,52	4,07
2010	189060,60	10952,20	6367,70	114963,60	23336,20	4067,70	8543,00
	100,00	5,79	3,37	60,81	12,34	2,15	4,52
2011	259932,30	18394,60	8801,30	152279,10	42324,40	7196,10	11363,90
	100,00	7,08	3,39	58,58	16,28	2,77	4,37
2012	263727,70	16530,90	8307,70	156149,30	42526,90	21975,10	18237,80
	100,00	6,27	3,15	59,21	16,13	8,33	6,92

Джерело: складено за даними Державної служби статистики України.

Протягом 2002-2012 рр. рівень фінансування інвестицій в основний капітал за рахунок коштів місцевих бюджетів коливався в межах від 2,7 % до 4,7 % від загального обсягу інвестицій. Причому останніми роками спостерігалась низхідна динаміка фінансування інвестицій з цього джерела фінансових ресурсів. У 2009 р. обсяг інвестицій в основний капітал, профінансований за рахунок коштів місцевих бюджетів, становив 4,161 млрд грн, а частка цього джерела у структурі інвестицій становила лише 2,7 %, що є найнижчим показником за весь досліджуваний період (рис.). Найвище значення цього показника було зафіксоване в 2004 р., тоді фінансування інвестицій за рахунок коштів місцевого бюджету становило 3,544 млрд грн або 4,7 % від загального обсягу фінансування інвестицій.

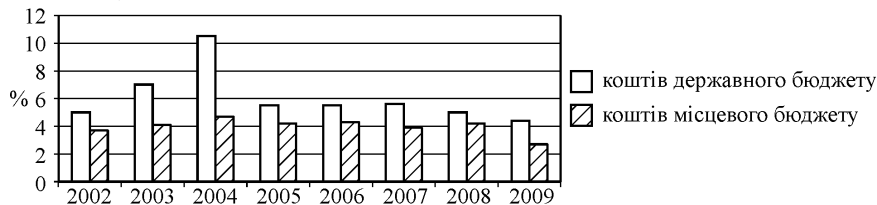

Рис. Порівняння фінансування інвестицій за рахунок коштів бюджету

Окрім того, доцільно зазначити, що за досліджуваний період основу інвестицій в основний капітал підприємств становили власні кошти підприємств. Зокрема, за весь досліджуваний період частка фінансування інвестицій за рахунок власних коштів підприємств та організацій змінювалась в межах від 56,7 % у 2007 р. до 65,8 % – у 2002 р. Не менш цікавим є спостереження за часткою фінансування інвестицій за рахунок коштів кредитів та інших позик. У загальній сумі всіх інвестицій ця частка змінюється від 5,3 % у 2002 р. до 17,3 % – у 2008 р. Це свідчить про те, що підприємствам простіше отримати кредитні кошти для інвестування в певний проект, при цьому сплачуючи не малий відсоток за користування коштами, аніж отримати від держави кошти на цільове інвестування. Причому останніми роками динаміка фінансування інвестицій за рахунок коштів кредитів і позик свідчить про збільшення цікавості з боку підприємств до такого джерела фінансування інвестицій.

Сучасна система розподілу бюджетних коштів за рівнями бюджетної системи забезпечує, в основному, державний і регіональний бюджет необхідними для фінансування інвестиційної діяльності бюджетними коштами. Звісно, що фінансування з централізованих джерел, якими є державний та регіональний бюджети, забезпечує великі можливості фінансування великих інноваційно-інвестиційних проектів, аніж при фінансуванні за рахунок коштів місцевих бюджетів. Але водночас отримати підтримку з боку держави на фінансування інноваційного проекту у вигляді інвестицій як з державного, так і з місцевого бюджету є доволі таки проблематичним питанням [1].

Протягом 2002-2012 рр. в умовах системної кризи, політичної нестабільності та фінансово-економічної кризи, урядові інституції держави здебільшого фінансувало соціально захищені статті бюджету, призупинивши при цьому фінансування статей капітальних видатків. Саме завдяки цьому можемо спостерігати низхідну тенденцію щодо фінансування інвестицій за рахунок коштів бюджету. Крім того, варто зазначити, що в 2009 р. обсяги фінансування інвестицій досягли мінімального значення за весь період, що досліджувався. При цьому бюджетна політика, щодо інноваційно-інвестиційного забезпечення розвитку в досліджуваний період не відзначалась стабільністю та послідовністю.

Водночас, в останні роки відзначалося зниження результативності бюджетної політики, передусім в сфері розвитку економіки. Спроби вирішити гострі соціальні проблеми через збільшення перерозподілу бюджетних ресурсів без явного економічного підґрунтя для досягнення цієї мети не дали очікуваного результату. У бюджетній політиці країни почали дедалі частіше використовувати адміністративні важелі, як наслідок – знизилась ефективність міжбюджетного регулювання та місцевого фінансування. Внаслідок цього погіршилась ситуація як в економічній, так і соціальних сферах країни.

Діючий бюджетний механізм регулювання і фінансування економіки не можна назвати ефективним. Скорочення видаткової частини бюджету потрібно поєднувати з постійно змінним рівнем інфляції і в разі потреби зменшувати обсяги споживання, а не обсяги капіталовкладень. Як приклад, можна зазначити, що зростання обсягів внутрішніх заощаджень призведе до додаткового вивільнення бюджетних коштів, які можна буде направити на збільшення обсягів капіталовкладень і як наслідок – до збільшення економічного зростання держави [7].

Потужним резервом розширення обсягів фінансування інвестицій за рахунок бюджетних коштів повинна стати кардинальна перебудова структури бюджетних видатків, одним з напрямків якої є перегляд політики субсидій, соціального забезпечення та заробітної плати.

В Україні бюджетну політику не розглядають як один із способів стимулювання інноваційно-інвестиційного розвитку, і як результат – не приділяють достатньої уваги. З часів здобуття Україною незалежності не було розроблено державної програми інноваційно-інвестиційного розвитку. Розроблення такої програми дала б змогу ефективно використовувати обмежені бюджетні ресурси в такі напрямки діяльності та галузі економіки, які вважаються пріоритетними.

Досягнення головної мети бюджетної політики передбачає збільшення реальних доходів громадян, поліпшення якості товарів і послуг, що надаються населенню, створення належних умов для здобуття освіти, охорони здоров'я, охорони навколишнього середовища та інше. Для досягнення таких завдань необхідно забезпечити поступальний розвиток підприємницької діяльності, прискорення економічного зростання, досягнення максимально можливого рівня зайнятості населення, стримування інфляційних процесів, активізація інноваційної та інвестиційної діяльності. Цілком зрозумілим є те, що бюджетна політика не спроможна вирішити всі вище перелічені проблеми. Тому вона повинна, з одного боку, забезпечувати сприятливі умови для вирішення цих проблем з боку підприємницького середовища та працездатної частини населення. З іншого боку – взяти на себе зобов'язання фінансувати програми, реалізація яких не можлива без участі держави.

Фінансування інноваційно-інвестиційної діяльності за рахунок бюджетних коштів за своєю суттю є бюджетними видатками, і до нього можуть бути застосовані механізми управління видатками. При застосуванні механізмів управління видатками в сфері фінансування інноваційної діяльності варто врахувати характерні особливості інвестицій, зокрема нерегулярність і довгостроковий характер. Усе це потребує особливого підходу до формування й управління інноваційно-інвестиційною діяльністю держави [3].

Формуванню будь-якого підходу або механізму фінансування має передувати визначення основних принципів, що повинні лягти в його основу. У процесі вдосконалення бюджетної політики в напрямку забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку економіки, на думку автора, варто дотримуватись таких принципів:

1. Принцип сталості видатків. Тобто забезпечення сталого фінансування проектів, які мають перспективний характер. Лише за умов сталого фінансування запланованих програм та проектів, які мають інноваційний характер, можлива їхня реалізація і впровадження в життя;
2. Принцип інноваційності. Суть цього принципу полягає в тому, що за рахунок бюджетних коштів необхідно максимально фінансувати перспективні та інноваційні галузі економіки;
3. Принцип уніфікованого підходу. Цей принцип передбачає уніфікацію підходів до фінансування видатків, що здійснюються на загальнодержавному та місцевому рівнях, приведення їх до єдиних принципів.

4. Принцип контролінгу. Забезпечення контролю за ефективним використанням коштів, які спрямовуються на фінансування програм і проектів, що мають перспективний характер, унеможливлення нецільового використання бюджетних коштів.

Формування ефективної, реальної, науково обґрунтованої бюджетної політики інноваційно-інвестиційного розвитку та її використання як важеля фінансування пріоритетних проектів і програм стимулюватиме впровадження інноваційних технологій у життя і, як наслідок – забезпечить стале економічне зростання як окремо взятих підприємств, так і національної економіки загалом.

Важливим завданням бюджетної політики у сфері інноваційно-інвестиційного розвитку економіки є створення сприятливих умов для активізації інвестиційної діяльності. Це стосується насамперед збільшення обсягу фінансування інвестицій за рахунок коштів бюджету, а також недержавних вітчизняних і зарубіжних інвесторів. Не менш важливим є запровадження в Україні середньо- та довгострокового бюджетного планування, що дасть змогу складати реальні плани інвестиційної діяльності держави та визначатись з пріоритетними напрямками фінансування.

Висновки. Отже, функціонування бюджетної політики в напрямку забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку економіки можливе лише за умов дотримання певних принципів побудови бюджетної політики і поступового переходу від короткострокового бюджетного планування до середньо- та довгострокового. Це дасть змогу чітко формувати пріоритетні напрямки використання бюджетних коштів та отримання від їх використання максимального економічного ефекту.

Література

1. Величко О.В. Бюджетна політика та особливості її формування в умовах нестабільності соціально-економічного розвитку / О.В. Величко // Економічний вісник Донбасу. – 2010. – № 1 (19). – С. 83-87.
2. Затонацька Т.Г. Особливості бюджетного інвестування в Україні на сучасному етапі / Т.Г. Затонацька, А.В. Ставицький // Фінанси України : журнал. – 2006. – № 4. – С. 46-54.
3. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування: Статистична інформація // Інтернет-сайт / Держком. статистики України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua> – 25.03.2010 р.
4. Карпінський Б.А. Податкова політика держави: оцінювання стану на основі фіскального інструментарію / Б.А. Карпінський // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Сер.: Глобальні зміни клімату – загрози людству та механізми 12. – Вип. 22.6. – С. 221-231.
5. Карпінський Б.А. Соціально-економічний розвиток території та нарощування надходжень від бюджетоутворювальних податків: взаємозв'язок, оцінювання, динаміка / Б.А. Карпінський, С.К. Шкулка // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Сер.: Глобальні зміни клімату – загрози людству та механізми 13. – Вип. 23.1. – С. 183-189.
6. Карпинский Б.А. Стратегия развития экономической системы государства: основы, финансовые вызовы, диспропорции // Финансовое управление развитием экономических систем : монография / О.О. Ардасова, Д.А. Демин, Б.А. Карпинский и др. / под общ. ред. С.С. Чернова. – Новосибирск : Изд-во "СИБПРИНТ", 2012. – 217 с.
7. Луніна І.О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин : монографія / І.О. Луніна. – К. : Вид-во "Наук. думка", 2006. – 432 с.
8. Михайловська О.В. Світовий досвід державної підтримки інноваційних процесів / О.В. Михайловська // Актуальні проблеми економіки : наук. економ. журнал. – 2005. – № 11. – С. 101-109.

9. Рожко О.Д. Інноваційно-інвестиційна спрямованість бюджетної політики України / О.Д. Рожко // *Фінанси України* : журнал. – 2011. – № 1. – С. 42-53.

10. Сенчагов В. Бюджетная политика и ее роль в обеспечении экономического роста / В. Сенчагов // *Вопросы экономики* : теорет. и научно-практ. журнал. – 2007. – № 5. – С. 65-80.

11. Сергієнко Л.К. Вплив бюджетно-податкової політики на соціально-економічний розвиток держави / Л.К. Сергієнко // *Вісник ЖДТУ*. – Сер.: Економічні науки. – 2010. – № 3 (ч.1) (53). – С. 342-345.

12. Бурденко І.М. Фінансово-економічні механізми інноваційно-інвестиційного розвитку України : монографія / І.М. Бурденко, Ю.М. Вербицька, Б.А. Карпінський / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. О.А. Кириченко. – К. : Вид-во Нац. акад. управління, 2008. – 252 с.

13. Чугунов І.Я. Бюджетний механізм регулювання економічного розвитку : монографія / І.Я. Чугунов. – К. : Вид-во НІОС, 2003. – 488 с.

14. Karpinsky B.A. Role of budget-taxes in formation equation of the financial system of the state: evaluation and prognostic approach / B.A. Karpinsky, S.K. Shkulka // *Nauka i studia*. – Ser.: Ekonomiczne nauki. – 2012. – № 1(46). – S. 71-80.

Сокровольская Н.Я. Бюджетная политика как инструмент инновационно-инвестиционного развития экономики Украины

Рассмотрены вопросы использования бюджетной политики как инструмента воздействия на инновационно-инвестиционное развитие экономики Украины. Проанализирован объем капитальных инвестиций по основным источникам финансирования. Сформулированы основные принципы совершенствования бюджетной политики в направлении инновационно-инвестиционного развития экономики государства.

Ключевые слова: бюджетная политика, инновационно-инвестиционное развитие, местный бюджет, государственный бюджет, капитальные инвестиции, контроллинг.

Sokrovolskaya N.Ya. Budget policy as a tool for innovation and investment development of economy of Ukraine

The problem of the use of fiscal policy as a tool of influence on innovative investment development of economy of Ukraine. Analysis of the amount of capital investments from the main sources of funding. The basic principles of improving the fiscal policy in the direction of innovative investment development of the economy of the State.

Keywords: budget policy, the development of innovative investment, local budget, State budget, capital investments, controlling.

УДК 336.012.236:330.332

*Доц. М.В. Сороківська, канд. екон. наук;
ст. викл. Т.Я. Андрейків, канд. екон. наук – Львівська КА*

КОШТИ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ У ФОРМУВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ

Охарактеризовано сутність інвестиційних ресурсів, визначено їх типи. Розглянуто основні джерела формування інвестиційних ресурсів, показано у їх складі місце коштів фінансових установ. Запропоновано напрями активізації участі фінансових установ у формуванні інвестиційних ресурсів підприємств реального сектору економіки, серед яких: державне гарантування повернення коштів; створення системи державного моніторингу фінансового стану підприємств реального сектору, які залучають кошти таких фінансових установ як недержавні пенсійні фонди, страхові компанії; створення внутрішньогалузевих фондів гарантування повернення коштів.

Ключові слова: підприємства реального сектору економіки, фінансові установи, інвестиційні ресурси, кошти фінансових установ.

Вступ. Стале функціонування та інвестиційний розвиток підприємств реального сектору потребує залучення значних обсягів фінансових ресурсів, а-

дже саме ресурсне забезпечення кожного процесу є ключовим моментом його реалізації. Формування інвестиційних ресурсів є необхідною умовою для здійснення підприємствами інвестиційного процесу. За умов недостатнього нагромадження капіталу самими підприємствами за результатами їх діяльності виникає потреба у більш активному використанні коштів із зовнішніх джерел, серед яких провідна роль належить ресурсам фінансових установ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання ресурсного забезпечення інвестиційної діяльності підприємств розглянуто у працях вітчизняних та зарубіжних вчених: Л. Гриценко [1], В. Гриньової [2], С. Іваночко [3], Т. Майорової [4], П. Микитюк [5], А. Пересади [6] та ін.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Базуючись на доробках вчених, котрі досліджували сутність та джерела формування інвестиційних ресурсів підприємств, вважаємо за доцільне провести поглиблене дослідження потенціалу фінансових установ у забезпеченні підприємств реального сектору коштами для реалізації інвестиційних проектів.

Метою дослідження є виявлення сучасного стану формування інвестиційних ресурсів підприємств реального сектору економіки, розкриття в цьому процесі ролі фінансових установ, а також розроблення напрямів активізації участі фінансових установ у формуванні інвестиційних ресурсів підприємств реального сектору економіки.

Виклад основного матеріалу. В умовах ринкового господарства зростає значення інвестиційної діяльності підприємств, адже раціональне розміщення на фінансовому ринку тимчасово вільних грошових ресурсів чи впровадження ефективних довгострокових проектів створюють умови для отримання в майбутньому додаткових прибутків. Інвестиції – це вкладення капіталу з метою його подальшого збільшення. Галузеву структуру інвестицій підприємств реального сектору України наведено на рис.

Табл. 1. Динаміка і структура інвестицій в реальному секторі економіки України за 2010-2012 роки

Галузі економіки	У сумі, млн грн			Питома вага, у %		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	12061,6	17005,4	19362,9	6,8	6,7	6,6
Рибальство, рибництво	74	49,5	43	0,0	0,0	0,0
Промисловість	55661	89033,3	103173	31,6	35,1	35,4
Виробництво та розподіл електроенергії, газу та води	9897,2	21661,1	28259,5	5,6	8,5	9,7
Будівництво	27942,5	29122,3	37313	15,9	11,5	12,8
Горівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	19626,4	24357,8	24858,4	11,1	9,6	8,5
Діяльність готелів та ресторанів	1522,6	2225,3	2856,3	0,9	0,9	1,0
Діяльність транспорту і зв'язку	26387,1	32516,1	39635,4	15,0	12,8	13,6
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємствам	23085,7	37413,6	36069,3	13,1	14,8	12,4
Усього	176258	253384	291571	100,0	100,0	100,0

Джерело: за даними Державної служби статистики України